

Zo had ik armoede nog niet bekeken: Hoe studenten uit de lerarenopleiding Thomas More Mechelen leren omgaan met armoede en ongelijkheid.

WAT?

Onderwijs en Samenleving is een opleidingsonderdeel dat aan bod komt in het derde opleidingsjaar binnen de opleiding kleuteronderwijs aan Thomas More Mechelen.

Binnen dit opleidingsonderdeel wordt telkens vertrokken vanuit het **ik-perspectief** van studenten uit de lerarenopleiding:

Ik, als toekomstige kleuterleerkracht, wil meer te weten komen over (kans)armoede en hoe ermee om te gaan wanneer ik signalen opmerk van kleuters in mijn klaspraktijk.

Vervolgens wordt op zoek gegaan naar de situering op het raamwerk voor wereldburgerschapeducatie meer bepaald het metroplan (Kleur bekennen) dat doorheen de opbouw van dit opleidingsonderdeel gebruikt wordt als vertrekpunt. Wanneer we inzoomen op '(kans)armoede' stellen we vast dat we armoede kunnen situeren binnen de invalshoeken Sociale rechtvaardigheid en Migratie waarbij het ook in de buurt ligt van de invalshoek Mensenrechten.

Vanuit **maatschappij perspectief** gaan we op zoek naar een zo volledig mogelijke bredere beeldvorming over het thema (kans)armoede.

Tenslotte is het de bedoeling om op zoek te gaan naar organisaties die in deze thematiek heel wat expertise hebben. Op die manier worden handvaten aangereikt waarmee studenten enerzijds een bredere beeldvorming ontwikkelen en anderzijds tools aangereikt krijgen om verder mee aan de slag te gaan in de klaspraktijk.

Onderwijs en samenleving is een opleidingsonderdeel waarin de 3 bouwstenen die centraal staan rond de beeldvorming van (kans)armoede geïmplementeerd werden:

Het "geraakt worden" kwam voornamelijk aan bod door in dialoog te treden met een opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting. Deze verhalen waren een eye-opener voor onze studenten.

Een verbreding van armoede-inzichten vonden plaats tijdens de interactie met de ervaringsdeskundige. Naast het verkennen van de verschillende leefwerelden, werd ook ingegaan op de diverse perspectieven rond armoede, zoals de theorie van frames en counterframes (Van Gorp & Gourdin, 2015).

Hierbij ontwikkelen studenten een breder denkkader “door kennis en inzicht” als toekomstige leerkracht. Door “kritische reflectie en ernaar handelen” wordt de transfer gemaakt naar de klassituaties waarbij studenten hun gedachten en stage-ervaringen rond (kans)armoede in interactie met een opgeleide ervaringsdeskundige kunnen delen.

MET WIE?

Vertrekkend uit het metroplan “Kleur bekennen” en in samenwerking met externe partner, TAO-Armoede (Team Advies en Ondersteuning, een deelorganisatie van de werking, De Link vzw), wordt de beeldvorming van studenten verruimd rond kans-armoede.

De organisatie “Kleur bekennen” gidst (toekomstige) leerkrachten doorheen het diverse aanbod van wereldburgerschapseducatie en ondersteunt hen om hiermee op een kwaliteitsvolle manier aan de slag te gaan rond wereldburgerschapseducatie. Leerkrachten maken hierbij het verschil om kinderen te laten uitgroeien tot kritische wereldburgers die zich bewust zijn van onze wereldwijde onderlinge afhankelijkheid, en van het belang van gedeelde verantwoordelijkheid en solidariteit. Meer info vind je op de website

www.kleurbekennen.be

Het ondersteunings-duo van TAO leert studenten naar de binnenkant van mensen in kans-armoede kijken door hen bewust te maken van “*the missing link*” en door wijze van interactie in te gaan op de huidige referentiekaders (zowel op individueel als maatschappelijk niveau). Meer info vind je op de volgende websites:

www.delinkarmoede.be
info@delinkarmoede.be
vlaams-brabant@tao-armoede.be

Studenten uit de lerarenopleiding kunnen door intervisiesessies met een opgeleide ervaringsdeskundige hun eigen leerkrachtenstijl verder ontplooiën vanuit concrete leervragen met betrekking tot kansarmoede uit hun stage-ervaring .

Enkele reflecties van enkele studenten aan Thomas More:

Ik perspectief :

- ➔ leerrijke confrontatie met de werkelijkheid waardoor je er bewuster en doordachter mee aan de slag gaat
- ➔ het zorgt voor een brede kijk
- ➔ de manier van het kijken naar mensen en hier bewust zijn van factoren, frames en counterframes
- ➔ Eerst moet het interne aan bod komen en vanuit die invalshoek had ik het nog nooit bekeken
- ➔ Door ervaringen van mensen te horen wordt de werking rond dit thema duidelijker gemaakt. Een meerwaarde!
- ➔ Toch een andere kijk op armoede gekregen : vroeger zou ik meer een mening klaar hebben maar nu heb ik de achtergrond mee.
- ➔ Door de werksessie kwam je dichterbij de realiteit hoewel dit een moeilijke oefening was.
- ➔ Meer inzicht gekregen door de theorie van de frames -> armoede kan op verschillende manieren bekeken worden. Het is niet eenzijdig.
- ➔ Ik voel me competenter : ik heb veel nieuwe dingen ontdekt vooral door de interactieve sessie. Ik heb ingezien dat we minder snel moeten oordelen.
- ➔ Ik neem vooral mee dat je eerst naar de leefwereld en de achtergrond van de mensen moet kijken. Je weet niet wat die is en wat ze allemaal hebben meegemaakt.

Maatschappij perspectief :

- Meerdere factoren spelen een rol bij armoede
- Ik heb ingezien dat je niet zomaar uit armoede kunt geraken door 1 domein aan te pakken.
- Mensen in armoede hebben vaak bepaalde competenties niet verworven omdat ze een voorbeeldrol misten
- Dat je eerst naar je welzijn en je diepste moet kijken voor je aan de andere dingen kan werken uit het spinnenweb
- Je kan nog €10 000 krijgen, dit zal je niet uit de armoede halen
- Armoede zit overal, iedereen heeft zijn/ haar eigen rugzak die niet altijd zichtbaar is. Armoede is een web waarin je verzeild raakt.

VOOR WIE?

Zowel voor andere hogeschoolcontexten als voor leraren kleuteronderwijs kan deze manier van werken inspirerend zijn om aan de slag te gaan rond kans armoede. Door samen te werken met externe partners “Kleur bekennen” en “TAO (De Link)” ontwikkelen door co-creatie de studenten competenties die ze kunnen inzetten in de dagdagelijkse klaspraktijk. Enerzijds door stil te staan bij hun eigen leervragen rond (kans)armoede en anderzijds door concrete ervaringen van een opgeleide ervaringsdeskundige in armoede en sociale uitsluiting een stem te geven, ontstaat een duurzaam samenwerkingsverband als hefboom om docenten en studenten voor te bereiden op het aanpakken van sociale ongelijkheid, uitsluiting en armoede in de lerarenopleiding.

Zo had ik armoede nog niet bekeken: afgelegd tijdspad en opbouw doorheen het opleidingsonderdeel Onderwijs en Samenleving

Opbouw
Introductiesessie missing link: theorie en ervaring
Interactieve vorming vanuit eigen ervaring (deel 1)
Interactieve vorming vanuit eigen ervaring (deel 2)
Intervisiesessie gerelateerd aan stage-ervaringen in samenwerking met ervaringsdeskundige (deel 1)
Intervisiesessie gerelateerd aan stage-ervaringen in samenwerking met ervaringsdeskundige (deel 2)